

Farsa de democràcia a Rússia

Rússia fa eleccions parlamentàries aquest diumenge, dia 2 de desembre; uns comicis amb els ulls posats a les presidencials del mes de març. La constitució prohibeix a Putin de tornar-s'hi a presentar, però el president rus no descarta d'optar al càrrec de primer ministre per perpetuar-se al poder.

Les eleccions legislatives a la Duma, la cambra baixa del parlament rus, que se celebren a Rússia aquest diumenge dia 2 de desembre, són marcades per la proximitat dels comicis presidencials i la incògnita de qui serà el candidat que designarà el Kremlin per succeir a Vladímir Putin, que no s'hi pot tornar a presentar perquè la constitució russa no permet més de dos mandats presidencials. El favorit d'aquestes eleccions parlamentàries és el partit oficialista Rússia Unida, fracció que a la Duma sortint tenia 299 diputats, un 66% de la cambra, i que sempre ha exercit una política pro-presidencial. Aquest partit s'ha reforçat pel fitxatge del president Vladímir Putin, que encapçala en solitari la llista regional, i que continua gaudint del suport popular. Quan Putin va acceptar la petició del partit d'entrar a la llista va dir que no descartava de convertir-se en primer ministre si Rússia Unida guanyava les eleccions i el nou president era de la seva confiança.

Aquestes paraules de principi d'octubre del president ja són una mica lluny i durant aquest temps els observadors han dibuixat tota mena d'escenaris possibles sobre quina forma o quin càrrec adoptarà Putin per continuar influent en la política russa. El fet és que és una incògnita i, com diu Lília Xevtsova, politòloga del Centre Carnegie, "no podem saber què pensa, perquè, com a espia, es va formar perquè la gent no ho sabés".

Vot de confiança. Putin veu aquestes eleccions legislatives com un vot de confiança del poble a la seva persona

i si Rússia Unida aconsegueix bons resultats vol dir "que a mi se m'apareix el dret moral de preguntar a tothom, tant al Parlament com al govern, per l'execució de les decisions que s'han pres ara". Per tant, una cosa sembla clara: continuïtat. De fet, tot i que ningú no sàpiga exactament en què consisteix, el programa electoral de Rússia Unida és diu *pla Putin*. Durant aquesta campanya electoral s'ha creat un moviment "de suport a Putin", una plataforma formada per representants de 80 regions, que ha organitzat mítings arreu de Rússia per donar suport al president i que li demanaven que es quedés un tercer mandat. Aquest moviment, que en principi es desvincula de Rússia Unida, ha volgut semblar espontani, però s'ha sabut que molts membres tenen el carnet del partit oficialista. La finalitat del moviment és vetllar perquè se segueixi el curs polític actual i controlar Rússia Unida després de les eleccions presidencials del març.

Dels 11 partits que es presenten als comicis de diumenge, les enquestes més recents apunten que amb seguretat no

més n'hi entraran dos, Rússia Unida i el Partit Comunista, i potser un tercer, el Partit Liberal Demòcrata. Per exemple, segons l'estudi del centre Levada fet públic el 16 de novembre, Rússia Unida obtindria un 67% dels vots, els comunistes un 14% i els liberal-demòcrates un 6%. D'aquesta manera quedaria fora de la Duma el partit Rússia Justa, creat des del mateix Kremlin quan hom pensava en un sistema bipartidista suau, però que els recents canvis de Rússia Unida, com el fitxatge nou líder, han anat anul·lant.

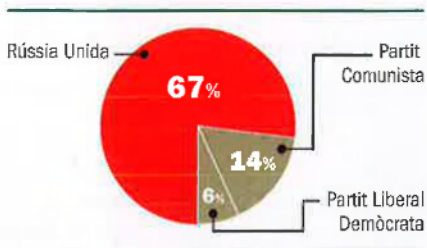
Aquestes comicis es regiran per una llei electoral modificada que s'aplica per primera vegada. Els diputats només s'han pogut presentar a les eleccions en llistes de partits (abans podien ser independents) que hauran de superar la barrera del 7% dels vots (en lloc del 5% d'abans) per a entrar a la Duma. També s'ha eliminat la coneguda casella *contra tots* i la participació mínima per considerar les eleccions com a vàlides.

Aquestes mesures han estat fortament criticades pels partits liberals com ara la Unió de Forces de Dretes (SPS) o Ià-bloko –que juntament amb els comunistes són els únics partits d'oposició real–, que hi veuen un intent de reforçar encara més el partit oficialista Rússia Unida. Segons els estudis d'opinió, aquests dos partits liberals, que ja no eren presents a la Duma sortint, no superaran la barrera del 7%.

Dubtosa transparència. Occident, mentrestant, igual com l'oposició russa, posa en dubte la transparència dels comicis i ha condemnat la reducció de la presència estrangera a les eleccions. Si als comicis de 2003 uns 1.200 observadors van anar a Rússia, enguany la Comissió Electoral Central només hi ha convidat unes 350 persones, en un gest que alguns politòlegs russos, com Aleksandr Konovaliov, president de l'Institut Rus d'Avaluacions Estratègiques, han interpretat com "que Moscou no suporta més les lliçons de democràcia d'Occident".

La situació preelectoral a Rússia ha estat fortament criticada per l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa

Intenció de vot a les eleccions legislatives russes

Font: Levada

Dos activistes de l'oposició al president Putin van participar, el 17 de novembre a Moscou, en l'acte anomenat "Treu els retrats de Putin de les parets", per protestar pel culte a la personalitat del president que envaeix Rússia.

(PACE). Segons el cap de la missió electoral a Rússia de la PACE, Luc van den Brande, el control quasi total dels mitjans de comunicació àudio-visuals russos per part de l'estat dificulta el procés electoral dels comicis a la Duma. Aquesta opinió també la corrobora un estudi dels informatius a cinc televisions del Centre del Periodisme en Situacions d'Emergència, una organització que depèn de la Unió de Periodistes de Rússia, que determina que més del 90% de les notícies a les hores de màxima audiència són sobre el president, les estructures estatals i els partits oficialistes. Al seu torn, el representant del Consell d'Europa també es va mostrar escèptic respecte als canvis recents a la legislació electoral, com ara l'augment de la barreira electoral per entrar a la cambra baixa del parlament rus, que ara és "una de les més altes dels 47 països membres del Consell d'Europa".

Preferències per l'ordre. Segons un altre estudi del centre Levada, als russos els agraden els partits que volen "posar ordre" —encara que sigui a costa de les llibertats democràtiques— i els que prometen que s'exercirà un control més fort de l'economia per part de l'estat; però l'oposició atribueix aquests resultats a la por que la gent té al poder actual. La coalició opositora L'Altra Rússia, encapçalada per l'ex-campió mundial d'escacs Garri Kaspàrov i l'escriptor líder del Partit Nacional-Bolxevic, Eduard Limonov, que des dels inicis instava a fer boicot a aquestes eleccions perquè creia que el parlament actual no era legítim, va intentar de presentar-s'hi però es va trobar amb la negativa de la Comissió Electoral Central perquè no està registrada com a partit. Ara fan campanya perquè la gent vagi a votar i, com que ja no hi ha la casella contra tots, demanen a tots aquells que vagin contra el règim

de Putin escriure L'Altra Rússia o algun dels partits que no s'ha pogut registrar a les eleccions, com el Partit Republicà.

L'Altra Rússia ha estat l'organitzadora aquest darrer any de les Marxes dels Disconformes que han intentat aglutinar l'oposició democràtica desunida. Al juliol, Mikhaïl Kassiànov, l'ex-primer ministre de Putin que ara és a l'oposició, va sortir de la coalició per desavinences amb la resta de líders.

S'espera que els moviments juvenils pròxims al Kremlin, com els Naixi, molt visibles durant aquesta campanya electoral, amb una activa política de suport al president, surtin al carrer aquest diumenge per evitar la temuda revolució taronja a Rússia, contra la qual fa temps que lluiten i que en realitat ningú més no espera.

*Natàlia Boronat
Moscou*